

NAŠA SKUPNOST

IZDAJA ZA SLOVENIJO

LETO III STEV. 8

BEOGRAD

28. aprila 1957

Izhaja dvakrat mesečno,
vsako drugo nedeljo

CENA 10 DINARJEV

LETNA NAROČNINA 250 DIN

GLASILO PREDSEDSTVA ZVEZNEGA ODBORA SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA JUGOSLAVIJE

AKTUALNA TEMA

PETI PLENUM

V družbeno političnem žioljenju naše države je vsak sestanek plenuma zveznega odbora Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije dogodek prvorazrednega pomena. To izhaja iz vloge političnih organizacij v naši družbi in iz demokratizma ose naše notranje ureditve, v kateri je moralni in materialni interes najširših plasti delovnega ljudstva temeljna gonilna sila gradnje socializma in kjer so ustvarjeni ter se vse bolj ustvarjajo pogoji, da prideta ta interes in volja naših delovnih ljudi do izraza na vseh zborih in forumih, kjer se razpravlja, ocenjuje opravljeno delo in formulira politika za naslednje razdobje.

Peti plenum zveznega odbora Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije, ki je bil 18. in 19. t. m. na Brionih, ima za nadaljnjo graditvo socializma v naši državi še svoj poseben pomen. Na plenumu se je predosem izkazalo, da stoji za politiko našega državnega in političnega vodstva vse naše ljudstvo. Ta politika najbolj ustreza žioljenjskim interesom našega ljudstva, prav tako pa tudi interesom miru in socializma v svetu.

Ko je podal analizo gibanj in pojavov v našem notranjem žioljenju in na ravni mednarodnih odnosov, je plenum zaozel stališče do vseh aktualnih vprašanj naše notranje in zunanje politike. Dal je nujno potrebno gradivo za spoznavanje objektivnih procesov in subjektivnih slabosti, ki spremljajo graditvo socializma na sedanji stopnji našega razvoja. Praktične naloge, ki so neposredno postavljene pred naše državne in družbene organe, pred politične organizacije in vsakega posameznega zavodnega graditelja socializma, so postale po plenumu jasnejše. Zato bo tudi ta plenum pomenil novo spodbudo in novo mobilizacijo naših delovnih ljudi v njihovi borbi za boljše, vsebinsko bolj polno in lepše žioljenje, tako njihovo kakor družbe kot celote. Vsa stvar je sedaj v tem, da ideje, priporočila in smernice plenuma ustvarjalno uporabimo v konkretnih razmerah mest, kolektivov in krajev, kjer živijo in delajo naši delovni ljudje, graditelji naše politične in družbene organizacije.

Delavski sveti in naša ekonomska politika

Delavski sveti so nastali kot nova oblika socialističnega upravljanja podružbenih proizvodnih sredstev, ko smo se v naši jugoslovanski praksi prepričali, da državno in administrativno vodenje gospodarstva ni pot, ki bi zagotavljala razvoj socialističnih družbenih odnosov. Od tedaj je preteklo, čeprav kratko, pa vendar po pridobljenih izkušnjah zelo bogato razdobje, ki jih je popolnoma afirmiralo. Delavski sveti so postali osnovni činitelj v upravljanju osnovnih proizvodnih sredstev, na njihovi osnovi pa rastejo nove oblike združevanja in družbenega upravljanja, ki postopno izrinjajo državo s področja neposrednega poseganja v gospodarsko življenje in reducirajo njeno vlogo čedalje bolj na področje splošnega usmerjanja in zagotavljanja skladnega in načrtnega razvoja vsega gospodarstva.

Delavski sveti se niso afirmirali samo kot najbolj ustrezna oblika za upravljanje gospodarskih organizacij. Od samega začetka so začeli vplivati na gospodarsko politiko države in ves gospodarski sistem. Njihov obstoj je izzval take bistvene spremembe v proizvodnih odnosih, da so te morale priti do izraza in se reproducirati v vsem našem družbenem mehanizmu. Prav zato, ker je upravljanje proizvodnih sredstev na temelju delavskih svetov nasprotje administrativnega vodenja gospodarstva, ker zahteva obstoj delavskih svetov samostojnost in iniciativo delovnih kolektivov nasproti centralističnemu državnemu vodenju, so morali sistematično osvajat pozicijo za pozicijo z razvijanjem najustrežnejših metod gospodarjenja in z vnašanjem bistvenih sprememb v vso gospodarsko politiko države.

TRŽNI MEHANIZEM IN NAČRTO USMERJANJE GOSPODARSKEGA RAZVOJA

Z izročitvijo proizvodnih sredstev delavskim svetom v upravljanje so ti dobili osnovo gospodarske samostojnosti. Odprava centraliziranega plana, določenih cen, prosto trgovanje z dobrinami, to so bili prav tako nujni pogoji, da so lahko delavski sveti začeli poslovati kot neodvisni ekonomski in pravni individui. Skratka gospodarske organizacije so začele proizvajati in realizirati svoje blago v prostem tržnem mehanizmu, ki je sčasom postal važen sestavni del vsega gospodarskega mehanizma. Dejstvo, da so lahko gospodarske organizacije same planirale svojo proizvodnjo, da so lahko stopile z drugimi gospodarskimi organizacijami v medsebojne odnose zaradi zamenjave proizvodnih dobrin pod pogoji, ki jih odreja ponudba in povpraševanje na tržišču, je ustvarilo iz delavskih svetov samostojne činitelje na tržišču, spodbudilo in razvilo je iniciativo neposrednih proizvajalcev in ustvarilo pogoje za medsebojno tekmovalno podjetje v težnji, da bi dosegla čim večji gospodarski efekt. Tako je prišlo do tega, da se je z uveljavitvijo takega položaja delavskih svetov in gospodarskih organizacij kot sestavnega dela gospodarskega mehanizma prehodnega razdobja uveljavilo tudi tržišče.

V tem procesu je doživelo svojo globoko preobrazbo tudi planiranje. Zaradi čim bolj stvarnega določanja družbenega plana razvoja gospodarstva so se morali organi za planiranje predvsem usmeriti k proučevanju dejanskih odnosov in procesov, ki so nastali na tržišču zaradi uveljavljanja ekonomskih zakonov. Izhajajoč iz danih odnosov in upoštevajoč te odnose so lahko organi za planiranje z ustreznimi ukrepi gospodarske politike in z razdelitvijo nacionalnega dohodka vplivali na odnose na tržišču in so tako usmerjali proizvodnjo ter razdelitev predvsem z ekonomskimi sredstvi.

Tako je bilo tisto, kar je na prvi pogled videti protislovno, da ima v pogojih planskega usmerjanja gospodarstva tržni mehanizem tako važno mesto, dejansko prvi pogoj, da se ustvari neogibno potrebno podnebje za aktivnost delavskih svetov, da pa ni hkrati ta aktivnost v protislovju z družbenim upravljanjem proizvodnih sredstev in z nadaljnjim razvojem socialističnih odnosov. Iz takega delovanja delavskega sveta se niso rodili nobeni kapitalistični odnosi, temveč nasprotno — okrepili so se skladi družbenih sredstev, razvila se je iniciativa in zainteresiranost kolektivov za čim večji gospodarski učinek, državno posredovanje pa je bilo zoženo do tiste mere, kolikor je to nujno, da se v prostem gospodarjenju ohranijo splošni planski proporciji in zagotovi osnovna smer gospodarskega razvoja. Prav delavski sveti zagotavljajo s svojo pravico do upravljanja proizvodnih sredstev in do sodelovanja pri razdelitvi dohodka, da plansko usmerjanje in tržni mehanizem nista v medsebojnem nespravljenem protislovju.

VPLIV DELAVSKIH SVETOV NA SPLOŠNO GOSPODARSKO POLITIKO

Učinek tržišča je že sam posebi pokazal na vrsto neekonomskih odnosov v oblikovanju in razdelitvi družbenega proizvoda, v razmerju med cenami itd. Tako je bila odprta pot do realnejšega spoznavanja posameznih ekonomskih problemov in do revizije mnogih postavk gospodarske politike iz razdobja administrativnega upravljanja gospodarstva. Delavski sveti so s svojo težnjo, da si izвоюjejo čim bolj (Nadaljevanje na 2. strani)